

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ
Ενοποίηση θεωρίας
και πρακτικής...

» ΣΕΛ. 1

ΝΑΝΟΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΗΣ
Σύμβολα και ποίηση

» ΣΕΛ. 2

ΛΗΔΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ
Η φωτογραφία ως μέσο
αυτογνωσίας

» ΣΕΛ. 3

ΚΩΣΤΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ
Στους δρόμους της ποίησης

» ΣΕΛ. 3

ΕΥΘΥΜΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ανθρώπινη κοινωνία και φύση

» ΣΕΛ. 4

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ
Φύλλα στον καιρό

» ΣΕΛ. 5

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΟΥΠΡΟΥ
Για παιδιά και νέους

» ΣΕΛ. 5

ΤΖΙΝΑ ΠΟΛΙΤΗ
Οι Δίκαιοι και τα Φαντάσματά τους

» ΣΕΛ. 6-7

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΑΛΔΑΙΟΥ
Ο Μάρκογλου στα ρουμανικά

» ΣΕΛ. 8

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
Τα μαύρα σύννεφα (διήγημα)

» ΣΕΛ. 8

Η ζωγράφος του μήνα
Δέσποινα Θεοχαράκη

Ενοποίηση θεωρίας και πρακτικής...

Φαίνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας έχει ως αποκλειστικό του στόχο να υποτιμά με προκλητικό τρόπο όσους, τυπικά τουλάχιστον, εποπτεύει. Τελευταίο του κατόρθωμα, στα τόσα πολλά της φετινής χρονιάς, είναι η δημοσιοποίηση μιας έκθεσης για την έρευνα στην Ελλάδα. Τίποτα το μεμπτό, μάλιστα θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι, επιτέλους, το Υπουργείο προχωράει σε μια τεκμηριωμένη ανάλυση, όπου και προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα, ώστε η όποια νομοθεσία να βασιστεί σε μια επιστημονική προετοιμασία. Ναι, θα μπορούσε να είναι έτσι τα πράγματα, με μια μικρή διαφορά: την έκθεση συντάσσει η Rand Corporation (http://www.rand.org/pubs/documented_briefings/DB631.html). Η Rand Corporation, για πολλούς από εμάς, ήταν η εταιρεία, οι επιτελείς της

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

οποίας σχεδίασαν την χρήση της βόμβας ναπάλμ στον πόλεμο του Βιετνάμ. Όπως αποκάλυψαν τα *Pentagon Papers* που διέρρευσαν από τον σύμβουλο της Rand, Daniel Ellsberg, η εταιρεία ήταν μία από τους βασικούς συμβούλους του Πενταγώνου σχετικά με τα πολεμικά παιχνίδια στον πόλεμο αυτό. Σχεδίασαν την χρήση της βόμβας, που έκαψε τα πάντα με φώσφορο, οδηγούσε στην ερημοποίηση μεγάλων εκτάσεων γης και είχε σπείρει μιαν ανείπωτη δυστυχία στον τόσο ταλαιπωρημένο λαό. Μάλιστα οφείλουμε στους εγκεφάλους της Rand μία από τις φωτογραφίες σύμβολα αυτού του απίστευτου πολέμου: το μικρό κοριτσάκι να τρέχει γυμνό με την φρίκη ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του και με την πλάτη του να καίγεται.

Η έκθεση των 152 σελίδων είναι συστηματική, διαπιστώνει τα απολύτως αυτονόητα, προτείνει μέτρα και «ιδέες», είτε στα όρια του αφελούς είτε σαν να πρόκειται για μία άλλη χώρα, με εντελώς διαφορετική πολιτική διαχείριση των πραγμάτων και ανεπτυγμένη βιομηχανία. Περιέχει τεράστιο όγκο «δεδομένων», γραφικές παραστάσεις και σχήματα με βελάκια. Όπως και μια νκηρή έλλειψη: η όλη αντίληψη της ανάλυσης και των προτάσεων είναι διαποτισμένη με αυτήν των φυσικών, βιολογικών και ιατρικών επιστημών. Πουθενά δεν βρήκαμε «κάτι», έστω κάποιον πρωτόλειο προβληματισμό, που να έχει την αφετηρία του στις κοινωνικές ή

ανθρωπιστικές επιστήμες, και, βέβαια, πουθενά δεν υπάρχουν προτάσεις που να αφορούν αυτές.

Θα μπορούσε κάποιος καλοπροαίρετα να μου καταλογίσει εμπάθεια ενάντια στο Υπουργείο Παιδείας για την επιλογή του. Πέρασαν τόσα χρόνια, πάνω από 35, από εκείνον τον πόλεμο και τα κατορθώματα της Rand. Περασμένα ξεχασμένα.

Πρέπει, όμως, να γίνουν τα περασμένα ξεχασμένα; Εξαρτάται. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, δεν νομίζω ότι η μεγαλοψυχία μας πρέπει να προστατεύσει μια τόσο προκλητική ενέργεια του Υπουργείου. Η Rand, μετά την πλήρη ταύτισή της με το στρατιωτικό κατεστημένο των ΗΠΑ, συνέχισε να επιδίκεται στον σχεδιασμό (πιθανών;) πολεμικών παιχνιδιών σε όλη την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Να συγκαταλέγει ανάμεσα στους συμβούλους της απίστευτα επιθετικούς επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων. Να έχει αναδειχθεί, ουσιαστικά, στην κυρίαρχη εταιρεία «αναλύσεων» και «στρατηγικής». Ιδού ένα από τα πολλά κατορθώματα της.

Το 2007 η Rand, συνεργαζόμενη με την Αμερικανική Εταιρεία Ψυχολογίας και με την χρηματοδότηση της CIA, οργάνωσε μία ημερίδα για τους τρόπους ανάκρισης. Κάτω από τον τίτλο *Επιστήμη της Παραπλάνησης: ενοποίηση θεωρίας και πρακτι-*

κής, η ημερίδα είχε στόχο τη συζήτηση των νέων τρόπων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν φάρμακα και τεχνικές «βομβαρδισμού των αισθήσεων» για να «σπάσουν» οι ανακρινόμενοι. Με άλλα λόγια, η Rand είχε οργανώσει μια ημερίδα για αποτελεσματικότερα βασανιστήρια. Τίποτα από όλα αυτά δεν διαψεύστηκαν από την Rand.

Γιατί, λοιπόν, το Υπουργείο Παιδείας έκανε κάτι τέτοιο; Τη στιγμή μάλιστα που είναι και Θρησκευμάτων και θα περίμενε κανείς να αισθάνεται μια κάποια φιλοσοφική αίσθηση προς τα αμέτρητα αθώα θύματα τέτοιων «στρατηγικών μελετών». Γιατί επέλεξε την Rand ανάμεσα σε τόσες πολλές εταιρείες που μπορούσαν να κάνουν μια αντίστοιχη μελέτη; Δεν ήξερε τι συμβολίζει μια τέτοια εταιρεία; Το πιθανότερο είναι ότι το γνώριζε, και επέμενε να δώσει τη μελέτη στην Rand, αφού σε συμβολικό επίπεδο εκφράζει όλα όσα εκφράζει η πολιτική του Υπουργείου: συντηρητισμό, επιθετικότητα σε πανεπιστημιακούς και ερευνητές, αυταρχικότητα. Γιατί, λοιπόν, όχι η Rand;

Και κάτι τελευταίο: Αφελώς έψαξα στη Διαύγεια του Υπουργείου Παιδείας, μπας και έλεγε πόσα μας κόστισε η συγχρηματοδοτούμενη αυτή μελέτη. Σας αφήνω να μαντέψετε...